

Europsko vijeće

Bruxelles, 19. prosinca 2024.
(OR. en)

EUCO 50/24

CO EUR 44
CONCL 6

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Sastanak Europskog vijeća (19. prosinca 2024.) – zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Članovi i članice Europskog vijeća obilježili su pedesetu godišnjicu prvog sastanka Europskog vijeća.

Europsko vijeće održalo je razmjenu mišljenja s predsjednikom Ukrajine.

Sastanak na vrhu EU-a i zapadnog Balkana 18. prosinca 2024. novi je zamah strateškom partnerstvu Europske unije i zapadnog Balkana.

I. UKRAJINA

1. Danas, više od 1000 dana od početka opće invazije Rusije, Europsko vijeće ponovno oštro osuđuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, koji predstavlja očito kršenje Povelje UN-a, te ponovno potvrđuje svoju kontinuiranu potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. Ponovno potvrđuje i nepokolebljivu predanost Europske unije pružanju kontinuirane političke, financijske, gospodarske, humanitarne, vojne i diplomatske potpore Ukrajini i njezinu stanovništvu, dokle god i koliko god to bude potrebno. Rusija ne smije prevladati.
2. Europsko vijeće još jednom potvrđuje svoju potporu postizanju sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira koji se temelji na načelima Povelje UN-a i na međunarodnom pravu, u skladu s ključnim načelima i ciljevima ukrajinske formule za mir, te ističe načelo da se nijedna inicijativa o Ukrajini ne može pokrenuti bez Ukrajine. U tu će svrhu Europska unija i njezine države članice nastaviti s intenzivnim angažmanom na globalnoj razini i sudjelovati u raspravama koje utječu na sigurnost Europe.

3. Europsko vijeće preispitalo je rad na pružanju vojne potpore Ukrajini. Kako bi se Ukrajini pomoglo da se djelotvorno obrani od agresije Rusije, Europsko vijeće poziva na hitno jačanje napora, posebno u pogledu isporuke sustava protuzračne obrane, streljiva i projektila te u pogledu osiguravanja potrebnog osposobljavanja i opreme za ukrajinske brigade. Europsko vijeće naglašava važnost intenziviranja rada na dodatnoj potpori obrambenoj industriji Ukrajine i razvoju te industrije, kao i na produbljivanju njezine suradnje s obrambenom industrijom EU-a. Podsjeća na važnost provedbe svih komponenti inicijative skupine G-7 „zajmovi Ukrajini iz ubrzanja izvanrednih prihoda” (inicijativa ERA), uključujući komponentu vojnih potreba, te poziva na što skoriju operacionalizaciju odluka u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći. Također poziva Vijeće da ubrza rad na jačanju Misije EU-a za vojnu pomoć za potporu Ukrajini.
4. Europsko vijeće pozdravlja odlučnu provedbu Instrumenta za Ukrajinu. Ukupna plaćanja Ukrajini u okviru Instrumenta u 2024. iznosit će 16,2 milijarde EUR. Očekuje se da će isplate iz Instrumenta u 2025. dosegnuti iznos od 12,5 milijardi EUR. Osim toga, Europsko vijeće pozdravlja brzu provedbu inicijative ERA skupine G-7 u iznosu od 45 milijardi EUR (50 milijardi USD) za potporu trenutačnim i budućim potrebama Ukrajine u pogledu vojske, proračuna i obnove. U okviru te inicijative Europska unija u siječnju planira započeti s isplatama, u ukupnom iznosu od 18,1 milijarde EUR u 2025. I dalje će se rješavati svi relevantni pravni i financijski aspekti.
5. Europsko vijeće podsjeća na to da će se sva vojna potpora pružati uz potpuno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

6. Europsko vijeće oštro osuđuje pojačanu i ciljanu kampanju Rusije usmjerenu protiv ukrajinske energetske i druge civilne infrastrukture čiji je cilj iskoristiti početak zime kao oružje. Poziva na povećanje materijalne potpore i ubrzanje njezine isporuke kako bi se Ukrajini pomoglo da održi rad svoje elektroenergetske infrastrukture. U tom kontekstu Europsko vijeće pohvaljuje države članice, osobito one susjedne Ukrajini, za njihov izvoz električne energije u Ukrajinu i ističe potrebu da se taj izvoz nastavi povećavati. Poziva i na prioritetnu daljnju integraciju energetske sustava Ukrajine i Republike Moldove s energetsom mrežom Unije.
7. Moraju se nastaviti naponi za dodatno ograničavanje sposobnosti Rusije da vodi rat. U tom kontekstu Europsko vijeće pozdravlja donošenje petnaestog paketa sankcija protiv Rusije, koji uključuje mjere protiv „flote u sjeni”. Ujedno ponovno poziva na potpuno i djelotvorno izvršenje sankcija i na daljnja sredstva i mjere za suzbijanje njihova zaobilaženja, među ostalim putem trećih zemalja. Europska unija i dalje je spremna pojačati pritisak na Rusiju, među ostalim donošenjem dodatnih sankcija. U skladu s pravom EU-a ruska imovina trebala bi ostati imobilizirana sve dok Rusija ne okonča svoj agresivni rat protiv Ukrajine i nadoknadi joj štetu prouzročenu njime.
8. Europsko vijeće oštro osuđuje potporu trećih zemalja i aktera i subjekata u tim zemljama, kojom se Rusiji omogućuje da održi agresivni rat protiv Ukrajine. Prijenosi oružja i produbljivanje vojne suradnje između Rusije i DNRK-a i Irana te raspoređivanje vojnih snaga DNRK-a u Rusiju i njihovo djelovanje na bojištu protiv Ukrajine predstavljaju međunarodnu eskalaciju rata s ozbiljnim posljedicama po međunarodni mir i sigurnost. Europsko vijeće odlučno poziva sve zemlje da odmah prekinu svaku izravnu ili neizravnu pomoć Rusiji u njezinu agresivnom ratu protiv Ukrajine.

9. Europska unija i dalje je predana podupiranju sanacije, oporavka i obnove Ukrajine u koordinaciji s međunarodnim partnerima. U tom kontekstu bit će važna Konferencija za oporavak Ukrajine kojoj će Italija biti domaćin u srpnju 2025. Europska unija nastavit će blisko surađivati s Ukrajinom i podupirati napore koje ta zemlja ulaže u provedbu reformi na svojem europskom putu.

II. BLISKI ISTOK

10. Europsko vijeće osvrnulo se na stanje i najnoviji razvoj događaja na Bliskom istoku. Podsjeća na svoje prethodne zaključke o Bliskom istoku.
11. Europsko vijeće pozdravlja sporazum o prekidu vatre od 27. studenoga 2024. između Izraela i Libanona, nakon napora u posredovanju koje su posebno uložile Francuska i Sjedinjene Američke Države. Odlučno poziva strane da provedu prekid vatre kako je dogovoreno te poziva na potpunu i simetričnu provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1701. Europsko vijeće u tom kontekstu podsjeća na temeljnu stabilizacijsku ulogu privremenih snaga Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL) u južnom Libanonu. Europska unija nastavit će podupirati suverenitet libanonske države, njezinu teritorijalnu cjelovitost i napore u izgradnji države, među ostalim doprinošenjem jačanju libanonskih oružanih snaga. Europsko vijeće poziva libanonske političke čelnike da poduzmu sve potrebne mjere kako bi se prevladala nemogućnost iznalaženja političkog i gospodarskog rješenja, među ostalim brzim izborom predsjednika.

12. Europsko vijeće izražava duboku zabrinutost zbog posljedica izraelskog zakonodavstva donesenog 28. listopada 2024. na sposobnost UNRWA-e da izvršava svoj mandat. Europsko vijeće ističe osnovnu ulogu UNRWA-e, koja pruža ključnu potporu civilnom stanovništvu u Gazi i široj regiji. Daljnja provedba akcijskog plana UNRWA-e od ključne je važnosti.
13. Europsko vijeće ponovno poziva na hitan prekid vatre u Gazi, bezuvjetno puštanje na slobodu svih talaca, hitno poboljšanje pristupa humanitarnoj pomoći i njezine kontinuirane raspodjele u širim razmjerima u cijeloj Gazi te trajni prekid neprijateljstava, u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2735.
14. Europsko vijeće ponovno ističe predanost Europske unije međunarodnom pravu i sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju, u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, u kojem dvije demokratske države, Izrael i Palestina, žive jedna uz drugu u miru unutar sigurnih i priznatih granica. Europska unija spremna je doprinijeti svim naporima usmjerenima na postizanje tog rješenja i poziva sve stranke da se suzdrže od djelovanja kojima se ugrožava njegova održivost. Europska unija nastavit će podupirati Palestinsku samoupravu kako bi joj pomogla da odgovori na njezine najhitnije potrebe, izgradi institucionalne kapacitete i provede program reformi.

15. Nakon pada Asadova zločinačkog režima u Siriji Europsko vijeće ističe povijesnu priliku za ponovno ujedinjenje i obnovu zemlje te naglašava važnost uključivog političkog procesa pod vodstvom Sirijaca kojim se ispunjavaju legitimne težnje sirijskog stanovništva, u skladu s temeljnim načelima Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2254. U tom pogledu Europska unija podupire rad posebnog izaslanika UN-a za Siriju. Neovisnost, suverenitet i teritorijalna cjelovitost Sirije unutar sigurnih granica trebale bi se, u skladu s međunarodnim pravom, u potpunosti poštovati. Europsko vijeće naglašava potrebu za time da se osiguraju poštovanje ljudskih prava, uključujući prava žena, upravljanje koje obuhvaća sve vjeroispovijesti i zaštita pripadnika vjerskih i etničkih manjina, te da se zaštiti sirijska kulturna baština. Poziva sve strane da očuvaju nacionalno jedinstvo i osiguraju zaštitu svih civila, pružanje javnih usluga te stvaranje uvjeta za uključivu i mirnu političku tranziciju te za siguran, dobrovoljan i dostojanstven povratak sirijskih izbjeglica, kako ih je definirao UNHCR. Europsko vijeće ujedno naglašava važnost borbe protiv terorizma, sprečavanja ponovnog pojavljivanja terorističkih skupina i uništavanja preostalih zaliha kemijskog oružja u Siriji. Europsko vijeće u tom kontekstu poziva Komisiju i visoku predstavnicu da Vijeću podnesu mogućnosti za mjere kojima bi se poduprlo Siriju.

III. EU U SVIJETU

16. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o globalnom angažmanu i prioritetima EU-a u trenutačnom geopolitičkom kontekstu.

IV. OTPORNOST, PRIPRAVNOST, SPREČAVANJE KRIZA I ODGOVOR NA NJIH

17. Slijedom izvješća „Sigurniji zajedno: jačanje civilne i vojne pripravnosti i spremnosti Europe”, koje je predstavio Sauli Niinistö, Europsko vijeće ponovno potvrđuje važnost i hitnost jačanja otpornosti, pripravnosti te kapaciteta za sprečavanje kriza i odgovor na njih u kontekstu prijetnji koje se mijenjaju i sve većeg broja prirodnih katastrofa uzrokovanih klimatskim promjenama i uništavanjem okoliša. Nadovezujući se na Strateški program i zaključke Europskog vijeća iz lipnja 2023. i ožujka 2024., Europsko vijeće smatra da su u okviru pristupa kojim se obuhvaćaju sve opasnosti i cijelo društvo nužni pojačana i koordinirana vojna i civilna pripravnost i strateško upravljanje krizama. To bi prema potrebi trebalo postići u sinergiji s NATO-om, i to na uključiv i nediskriminirajući način i ne dovodeći u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike određenih država članica te uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica. Taj novi način razmišljanja o pripravnosti potreban je za jačanje otpornosti EU-a, zaštitu njegovih vrijednosti, očuvanje njegova gospodarskog uspjeha i konkurentnosti te prilagodbu klimatskim promjenama.
18. Europsko vijeće potiče daljnji rad na jačanju kapaciteta EU-a i njegovih država članica za otpornost, pripravnost, sprečavanje kriza i odgovor na njih na dosljedan način, među ostalim s obzirom na buduću strategiju pripravnosti. Poziva Komisiju, visoku predstavnicu i Vijeće da nastave s radom u različitim područjima rada i djelovanjima na razini EU-a kako bi poduprli države članice, uzimajući u obzir posebnosti različitih vrsta kriza i poštujući odgovornosti i nadležnosti država članica.

V. MIGRACIJE

19. Europsko vijeće razmotrilo je napredak u provedbi svojih zaključaka o migracijama. Primilo je na znanje pismo koje je nedavno uputila predsjednica Komisije, pri čemu je posebnu pozornost posvetilo važnom tekućem radu na: vanjskoj dimenziji, provedbi donesenog zakonodavstva EU-a i primjeni postojećeg zakonodavstva, sprečavanju i suzbijanju nezakonitih migracija, među ostalim novim načinima koji su u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom, hitnim naporima za omogućivanje, povećanje i ubrzavanje vraćanja, sigurnim zemljama porijekla, borbi protiv instrumentalizacije, trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi; te sigurnim i zakonitim putovima u skladu s nacionalnim nadležnostima. Europsko vijeće pozdravlja namjeru Komisije da početkom 2025. predstavi zakonodavni prijedlog o vraćanju, poziva suzakonodavce da kao prioritet ostvare napredak u predmetima koji u sebi sadrže dimenziju migracija te prima na znanje komunikaciju Komisije o upotrebi migracija kao oružja i jačanju sigurnosti na vanjskim granicama EU-a.

VI. OSTALE TOČKE

Proširenje i reforme

20. Podsjećajući na svoje prethodne zaključke i Izjavu iz Granade od 6. listopada 2023. te u skladu sa svojim Strateškim programom, Europsko vijeće naglašava kontinuiranu važnost proširenja kao geostrateškog ulaganja u mir, sigurnost, stabilnost i blagostanje. Oslanjajući se na novu dinamiku u procesu proširenja i u skladu s pristupom koji se temelji na zaslugama, i Unija i države koje žele postati članice odgovorne su za maksimalno iskorištavanje te prilike.
21. Europsko vijeće potvrđuje zaključke o proširenju koje je Vijeće odobrilo 17. prosinca 2024.

Republika Moldova

22. Europsko vijeće pohvaljuje vlasti Republike Moldove za uspješnu provedbu predsjedničkih izbora i referenduma o uključivanju pristupanja EU-u u Ustav, unatoč hibridnim aktivnostima Rusije da potkopa demokratske institucije te zemlje. Pozdravlja predanost građana Republike Moldove europskoj integraciji.
23. Europska unija nastavit će blisko surađivati s Republikom Moldovom na jačanju otpornosti i stabilnosti te zemlje i podupiranju njezinih reformi na njezinu europskom putu, među ostalim provedbom plana rasta za Republiku Moldovu i brzim donošenjem Instrumenta za reforme i rast.
24. Europsko vijeće poziva Komisiju da hitno razmotri daljnje načine pružanja pomoći Republici Moldovi u jačanju njezine energetske sigurnosti.

Gruzija

25. Podsjećajući na svoje zaključke iz lipnja i listopada 2024, Europsko vijeće ponovno izražava ozbiljnu zabrinutost zbog djelovanja gruzijske vlade, koje se kosi s vrijednostima i načelima na kojima se temelji Europska unija. Izražava žaljenje zbog odluke gruzijske vlade da suspendira proces pristupanja te zemlje EU-u do 2028.
26. Europsko vijeće oštro osuđuje nasilje nad mirnim prosvjednicima, političarima i predstavnicima medija. Gruzijske vlasti moraju poštovati pravo na slobodu okupljanja i izražavanja te se suzdržati od uporabe sile. Sva djela nasilja moraju se istražiti, a odgovorne osobe pozvati na odgovornost.
27. Europsko vijeće ističe spremnost Unije da podupre europske težnje gruzijskog naroda i put te zemlje prema pristupanju ako gruzijske vlasti promijene tijekom svoga daljnjeg djelovanja.

Hibridne aktivnosti

28. Europsko vijeće oštro osuđuje hibridnu kampanju Rusije, uključujući sabotazu, kibernetičke napade, inozemno upletanje i manipuliranje informacijama, te pokušaje potkopavanja demokracije, među ostalim u izbornom procesu, protiv Europske unije i njezinih država članica. U tom kontekstu pozdravlja donošenje prvih uvrštenja na popis unutar mjera ograničavanja s obzirom na destabilizirajuće aktivnosti Rusije. Europska unija i države članice nastavit će jačati svoju otpornost i u potpunosti će iskoristiti sva dostupna sredstva kako bi spriječile hibridne aktivnosti Rusije, odvratile od njih i odgovorile na njih.

Sloboda, sigurnost i pravda

29. Europsko vijeće pozdravlja Odluku Vijeća da se na unutarnjim kopnenim granicama s Bugarskom i Rumunjskom i između njih od 1. siječnja 2025. ukinu kontrole osoba.
30. Europsko vijeće potvrđuje strateške smjernice za zakonodavno i operativno planiranje u području slobode, sigurnosti i pravde koje je Vijeće donijelo 12. prosinca 2024.

Venezuela

31. Europsko vijeće ponovno izražava zabrinutost zbog stanja u Venezueli. Poziva na oslobađanje svih političkih pritvorenika i poziva Venezuelu da poštuje svoje obveze na temelju međunarodnog prava. Europska unija mobilizirat će sve instrumente koji su joj na raspolaganju kako bi poduprla demokraciju te mirnu i uključivu tranziciju u Venezueli.

*

* *

Europsko vijeće nakon razornih ekstremnih vremenskih nepogoda na Mayotteu izražava najdublju sućut i solidarnost sa stanovništvom Mayottea.
